

**CZY WARTO DZIELIĆ
MAJĄTEK MIĘDZY DZIECI,
GDY JEST SIĘ KRÓLEM?**

**MAŁGORZATA
WOJNAROWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program historii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Czy warto dzielić majątek między dzieci, gdy jest się królem?

Cel ogólny

- poznanie okoliczności podziału Polski przez Krzywoustego i początków rozbicia dzielnicowego.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- omawia konflikt między braćmi – Zbigniewem i Bolesławem,
- opisuje przyczyny podziału Polski na dzielnice,
- nazywa i wskazuje na mapie dzielnice, które przypadły poszczególnym braciom oraz dzielnicę senioralną i wdowią,
- zaznacza na osi czasu datę śmierci Krzywoustego i określa, który to wiek,
- wyjaśnia skutki rozbicia dzielnicowego.

Metody/techniki/formy pracy

- pogadanka,
- pokaz (film),
- praca pod kierunkiem z wykorzystaniem kart pracy (tworzenie notatki graficznej),
- dyskusja,
- praca indywidualna,
- praca w parach.

Środki dydaktyczne

- Mapa *Polska po śmierci Bolesława Krzywoustego*,
- film *Statut Krzywoustego* <https://www.youtube.com/watch?v=iBYdjSuPLYE> [dostęp: 30.11.2018],
- ćwiczenie interaktywne *Decyzja księcia* <https://www.youtube.com/watch?v=iBYdjSuPLYE> [dostęp: 30.11.2018],
- karta pracy z mapką i osią czasu (dostosowana dla uczniów ze SPE),
- podręcznik,
- tablica multimedialna lub laptop i projektor.

Opis przebiegu lekcji

- Wprowadzenie – prośba o przypomnienie przyczyn i przebiegu najazdu niemieckiego i jego rezultatów oraz ocenę osiągnięć Bolesława na Pomorzu.
- Nauczyciel stawia pytanie kluczowe – jak w temacie lekcji.
- Nawiązanie do konfliktu między synami Władysława Hermana – braćmi: Zbigniewem i Bolesławem oraz związanym z nim najazdem niemieckim. Uczniowie wpisują najważniejsze informacje na ten temat w notatce graficznej.

- Uczniowie w parach wykonują dalsze ćwiczenia z kartą pracy – podpisują/ wyróżniają na mapce ziemie Pomorza Gdańskiego i Zachodniego i jednym zdaniem oceniają osiągnięcia Krzywoustego w zakresie powiększenia terytorium państwa. Uzupełniają kartę o własne dopiski, rysunki, symbole. Mogą wspierać się podręcznikiem.
- Uczniowie oglądają film *Statut Krzywoustego*, z którego dowiadują się o podziale kraju między synów.
- Wspierając się w parach, dalej uzupełniają notatkę graficzną – podpisują poszczególne dzielnice, łączą je z odpowiednimi imionami książąt, wyróżniają dzielnicę senioralną i wdowią. Na kartach pracy jest też miejsce na dopisanie przyczyn decyzji o podziale państwa. Uczniowie dorysowują odpowiedni fragment notatki. Zaznaczają na osi czasu datę śmierci Krzywoustego i testamentu oraz wiek.
- Podsumowanie – krótka dyskusja o tym, czy udało się uniknąć konfliktu między dziećmi Krzywoustego. Wspólne sformułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe.

Komentarz metodyczny

Lekcja opiera się przede wszystkim na pracy z mapą i sukcesywnym tworzeniu notatki graficznej przez uczniów. Otrzymują oni na początku kartę pracy, na której jest tylko mapka rozbicia dzielnicowego i oś czasu. Resztę muszą sami dopisać/dorysować. Karta dla uczniów ze SPE ma mniej lub więcej gotowych elementów (według potrzeb). Uczniowie najpierw przypominają powody konfliktu między braćmi oraz najazdu niemieckiego, dopisują odpowiednie informacje na karcie. Po obejrzeniu filmu pracują w parach, uzupełniając swoje notatki o przyczyny spisania testamentu, podział terytorium (która dzielnica dla kogo) oraz skutki, jakie to przyniosło dla Polski. Gdy uczniowie ze SPE potrzebują pomocy, nauczyciel naprowadza ich pytaniami. Ocenia kształtująco, udzielając na bieżąco informacji zwrotnej.

Uczniowie szukają odpowiedzi na pytanie kluczowe o sens podziału państwa przez władcę.

Ćwiczą w trakcie tej lekcji umiejętności przedmiotowe: pracę z mapą, filmem oraz tworzenie notatki. Z każdym kolejnym ćwiczeniem tego typu będą nabierać więcej wprawy. Ta umiejętność jest bardzo przydatna w rozwijaniu kompetencji kluczowej uczenia się. Uczniowie wzajemnie kształcą się i wspierają, wykonując ćwiczenia w parach.